

ПОДОРОЖ НА ОСТРІВ РОБІНЗОНА

(за романом Д. Дефо «Пригоди Робінзона Крузо»)

(бібліотечний урок для учнів 6-х класів)

«Першою книжкою, яку повинна прочитати дитина після «Букваря», має стати «Робінзон Крузо» Даніеля Дефо. В ній два найкращі вчителі: перший із них – природа, другий – праця.

Ж.- Ж Руссо, французький філософ

Мета: познайомити учнів з життям Даніеля Дефо, з історією написання роману «Робінзон Крузо»; виховувати в учнів такі риси як: працьовитість, винахідливість, оптимізм, вміння вести себе в складних життєвих ситуаціях, завжди зберігати силу духу, бути цілеспрямованим, завзятим і головне - любити життя.

Обладнання: портрет Д.Дефо, книжкова виставка, творчі доробки до твору, мультимедійна презентація.

Перебіг уроку

Бібліотекар Наш бібліотечний урок присвячений зустрічі з дивовижним письменником країни, яку поетично називають туманним Альбіоном – Даніелем Дефо та його всесвітньо відомим романом «Робінзон Крузо», який вже багато років захоплює читачів. За традицією тих часів роман мав досить довгий заголовок, який одночасно слугував і його анотацією: «Життя і незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо, моряка з Йорка, що прожив двадцять вісім років у цілковитій самотності на безлюдному острові біля американського узбережжя, недалеко від гирла великої річки Орінако, опинившись на березі після аварії корабля, під час якої загинув увесь екіпаж, крім нього, з додатком розповіді про не менш дивовижний спосіб, яким його кінець кінцем визволили пірати. Писано ним самим».

Цікаво, що письменник не був мореплавцем, проте написав твір, який сприймається як реальна історія життя.

Учень Хто ж такий Даніель Дефо? Письменник народився 1660 році в Лондоні в сім'ї простого бакалійника та власника свічкової фабрики Джемса Фо (автор уже в зрілому віці додав собі до прізвища частку «де», щоб не поступатися владним аристократам). Його батько мріяв про те, що син стане священиком, тому і віддав його до навчального закладу під назвою «Академія». Зі стін Академії юнак виніс знання кількох іноземних мов (французька, італійська, іспанська, латинська та давньогрецька), астрономії, географії, історії. Однак сан священика не вабив Дефо. Проти волі батька він став купцем. Подорожуючи до Італії, Іспанії, Голландії, Франції Дефо торгував найрізноманітнішими товарами: і парфумами, і вином, і

галантереєю, і тютюном, і цеглою. Але купець з нього вийшов поганий, він неодноразово розорився, був банкрутом..

Учениця Лише на 40 році життя Дефо знайшов себе, він став журналістом. І наступні 15 років він займався літературною діяльністю та політичною боротьбою. Його перо не знало спокою; Дефо залишив близько 400 праць, 250 з яких були опубліковані за життя автора. Він писав статті, памфлети, гострі сатиричні твори, в яких розмірковував про способи найліпшої організації життя суспільства.

Учень Він був одним із видатних політиків Англії кінці XVII- поч. XVIII ст. В своєму житті Д. Дефо зазнав злетів і падінь: з ним рахувалися найвпливовіші вельможі; проте на його долю випали і в'язниця і ганебний стовп. Так три дні по декілька годин він стояв, затиснутий колодками, на людних площах Лондона. Руки були розтягнуті в різні боки і затиснуті, голова теж знаходилася як би в дерев'яному комірі, чи, точніше сказати, ярмі. Але замість того, щоб опустити голову, Дефо уважно вдивлявся в людей, які зібралися навколо ганебного стовпа, і бачив співчуття у їхніх очах. І раптом у нього полетіли... квіти! День ганьби став днем тріумфу Дефо. На вимогу народу уряд змушений був звільнити мужнього письменника.

Учениця Але не зважаючи на всі біди, ця сильна духом та енергійна людина ніколи не змінювала своїм переконанням.

Епоха Дефо – це час посилення колоніальних завоювань Англії, час географічних відкриттів.

Даніель Дефо розумів, що читачу потрібна справжня морська історія. І він здійснив свій задум, коли йому виповнилося 59 років, створивши безсмертний роман про Р. Крузо, який приніс йому світову славу. Книга, що зробила його ім'я безсмертним, була опублікована в 1719 році.

Учень Поштовхом до написання «Робінзона Крузо» став епізод із корабельного щоденника капітана Вудса Роджерса «Подорож навколо світу від 1708 до 1711». Згодом за матеріалами цього щоденника відомий журналіст Річард Стіл надрукував статтю в журналі «Англієць» про пригоди шотландського матроса Александра Селкірка, якого за непокірність капітану висадили на острові Хуан-Фернандес біля берегів Чілі у Тихому океані в 1703 році. Селкірк прожив на острові 4 роки і 4 місяці, харчуючись м'ясом кіз та черепах, фруктами та рибою. 1080 днів і ночей провів Селкірк наодинці з природою!

В 1709 року брістольський корабель „Герцог” під командуванням Вудса Роджерса пристав до одного із островів архіпелагу Хуан-Фернандес. Можна уявити, як були здивовані матроси, коли побачили на березі «дику людину» в звіриних шкурах. Селкірк на мить втратив дар мови, наче забув англійську. І тільки на борту він розповів про те, що з ним сталося.

Учениця Усе почуте від Олександра Селкірка капітан Роджерс записав до судового журналу. Коли лондонці дізналися про пригоди свого земляка, він став найпопулярнішою особою англійської столиці. З ним шукали зустрічей,

його запрошували багаті родини, про Селкірка заговорили у кав'ярнях та світських салонах Лондона.

За переказами, Даніель Дефо зустрічався з Селкірком, узяв у нього інтерв'ю. Творчо використавши пригоди Селкірка, письменник випустив у світ свого „Робінзона Крузо”.

Сім разів він змінював подробиці перебування героя на острові, переніс острів із Тихого океану до Атлантичного. А час дії пересунув приблизно на 50 років у минуле і збільшив термін перебування свого героя на острові на довгих 28 років.

Зустріч з Робінзоном

Бібліотекар (під музичний супровід)

Шумлять зеленаво-сріблясті хвилі моря, на горизонті видніється острів Робінзона. Він досягає всього 23 км у довжину і приблизно 8 км у ширину.

А ось і сам герой.

(учень в ролі Робінзона)

«Монолог Робінзона Крузо»

Я народився в заможній родині в англійському місті Йорк. Робінзоном мене назвали на честь шанованої родини матері. Згодом англійці переінакшили прізвище батька, що був родом із німецького Бремена: з Робінзона Крейцнера я перетворився на Робінзона Крузо. За бажанням батьків я вивчав право, та понад усе мене вабили далекі подорожі, морські пригоди. Тож всупереч волі рідних, без їхнього благословення я став моряком і відплив з Лондона на кораблі приятеля. Рейс не був вдалим. Корабель затонув - мені ж ледве вдалося врятуватися на шлюпці. Вдруге якась невідома сила штовхнула мене сісти на шхуну, що пливла до берегів Гвінеї. На нас напали пірати, і я потрапив у рабство. Через два роки мені вдалося втекти. Я опинився в Бразилії, де став власником плантації. Ретельне та вміле господарювання дало добрі результати: я розбагатів. Усе частіше мене охоплювало бажання збільшити статки швидше, ніж дозволяли обставини. У гонитві за наживою я не гребував нічим... Я знову ступив на корабель 1 вересня 1659 року, саме того дня, коли вісім років тому втік від батька й матері, коли зігнував їхню волю, не слухав їхніх порад й так безглуздо розпорядився своєю долею. На мене чекала страшна корабельна аварія й безлюдний острів - Земля Відчаю.

Бібліотекар (під музичний супровід) Добрий день, Робінзоне! Ми, читачі, відправились в літературну подорож, щоб зустрітися з вами, адже життя ваше самотнього острів'янина вражає та дивує.

Учень – в ролі Робінзона . Добридень, друзі! Я радий вас бачити і вітати на своєму острові.

Бібліотекар Ви так чудово розмовляєте англійською. Що вам допомогло не забути мову і залишитися Людиною?

Учень – в ролі Робінзона. Я вів щоденник, папір та чорнило я взяв на кораблі, багато читав, а ще у мене є співрозмовник П'ятниця.

Бібліотекар Про нього ми знаємо, адже багато читали про ваше мирне співіснування.

Учень – в ролі Робінзона. Мені приємно це чути.

Бібліотекар. Дозвольте поцікавитися, як вам вдалося справитися з труднощами і побороти відчай?

Учень – в ролі Робінзона. Спочатку я був щасливим, що врятувався, але подальша перспектива життя на острові налякала мене. Проте у мене було величезне бажання вижити. Я зрозумів, що сльози не допомагають у біді. Навіть у складній ситуації треба подумати, що все могло бути набагато гірше.

Бібліотекар Як вам вдалося адаптуватися до життя на острові?

Учень – в ролі Робінзона. Потрібно шукати вихід із будь-якої ситуації. Не треба сидіти склавши руки. Мені довелося багато працювати, це давало не лише результати, а й приносило насолоду. Все, що потрібно мені, я виготовив своїми руками. Кожен може навчитися ремеслу, якщо вияве бажання. Я будь-що хотів вижити, тому вчився облаштовувати своє життя. Я збудував собі житло, займався полюванням, став землеробом. Непросто було мені приручити кіз, проте мені це вдалося. Я навіть навчився жити собі одяг і змайстрував, уявіть собі, парасольку!

Бібліотекар Який закон життя на острові ви відкрили для себе?

Учень – в ролі Робінзона. На острові я учився жити у злагоді з природою. Я зрозумів, що природа, яка живить усяку тварину, сама навчає нас, як користуватись її дарами. Природа дає можливість існувати кожній людині, але від людей, від їхнього ставлення одне до одного залежить, яким буде світ.

Бібліотекар Дякуємо вам, Робінзоне, що показали нам приклад людини, яка може вистояти, вижити за будь-яких умов завдяки власному розуму, досвіду та невтомній праці.

Роман «Робінзон Крузо» - має велике значення на всі часи. Він надихнув на створення доробок і учнів нашої гімназії. Ось перед вами композиція «Моя Робінзонада», куди ввійшли твори та експонати до твору. В своїй уяві учні зобразили і острів, і рослинність, і хижку, в якій жив Робінзон Крузо. Цікаво, що все це зроблено з різного матеріалу: пластиліну, гіллячок дерев, соломки і т.д. Дозволимо собі зачитати фрагменти з цікавих творів наших читачів.

Учениця «Моя Робінзонада».

Я дуже люблю море і океан. Кожного року з батьками ми їздимо в ті місця, звідкілья відпливають у далекі країни кораблі, де кричать чайки й пахне свіжою рибою. Прочитавши роман Даніеля Дефо «Робінзон Крузо», часто уявляю собі, що я, подібно герою, опинилася на безлюдному острові...

Коли я отямилася, море вже не штормило, вітру не було зовсім, над морем запав лагідний вечір. Я розгублено блукала берегом і намагалася знайти хоч одну живу істоту. Треба було подумати про їжу і нічліг. Я назбирала хмизу,

постелила свою кофтинку і прилягла. Було твердо і незручно. Я довго не могла заснути, бо мучив голод. Десь удалині прокричав птах. Мені стало дуже страшно.

Вранці я стала міркувати над тим, що мені тепер робити. По-перше, треба подбати про їжу. Це, як мені здалось, буде нескладно : у морі повно риби, у лісі є горіхи, ягоди,пташині гнізда, де можна знайти яйця. Адже саме їх почав їсти Робінзон, коли привезені з корабля припаси закінчилися. По –друге, треба розкласти вогонь, знайти, яку-небудь посудину,щоб зварити юшку... Але ж я на безлюдному острові: Звідкіля тут посудина? Навіть бляшанки не знайти.... Я вирушила обстежити місцевість. У зарослях дикої ліщини назбирала горіхів. Наткнулась на кущі з ягодами, схожими на суниці Що робити далі? Звичайно, кращим порадиником тут може бути тільки Робінзон Крузо. Він побудував собі житло, робив із глини посуд. Він зшив собі одяг, навіть виготовив парасольку.

За прикладом Робінзона, я повинна була б приручити диких кіз, вирощувати злаки. Але я цього нічого не вмію. У мене немає необхідного життєвого досвіду, знань, майстерності.

Мені пощастило, на острові я пробула всього один день, і мене знайшли батьки. Щоб залишитися на безлюдному острові одному , треба ще багато чого навчитися в Робінзона Крузо.

Анастасія Мандрик, учениця 6-Б класу

Учениця «Мої пригоди на безлюдному острові». Я дуже люблю море, воно таке загадкове та безмежне й просторе, як небо. Мабуть усі моряки радіють, коли вирушають у плавання. Бо, це так приємно ,коли тебе легенько гойдають хвилі, падають промінчики сонця на обличчя та відчувається свіжість морського повітря.

Я мріяла на кораблем вирушити у відкрите море. Ось одного разу, коли я з батьками відпочивала на морі за кордоном, я не втрималася і спробувала помандрувати. Нічого не сказавши батькам, я проникла на яхту,що збиралася пливати з екскурсією на острови. У капітана яхти була маленька мавпочка, яка бігала по палубі. Подорож складалася гарно, проте ввечері розпочався шторм. Наша яхта перекинулась. Я не пам'ятаю, що було далі ,бо коли прийшла до тями то побачила , що лежу на землі і навкруги нікого немає. Я пригадала все,що сталося, і гірко розплакалась. Мені було шкода себе і прикро від думки, що мене ніхто не буде тут шукати, бо на яхту я проникла без дозволу.

Невідомо, скільки б часу я ще віддавалася горю, якби не стали згущуватися сутінки. Мені стало лячно. А раптом на мене нападуть хижакі? Спочатку я хотіла було сховатися в кущах, потім вирішила, що буде безпечніше залізти на високе дерево.

Прокинувшись наступного ранку , я зустріла на острові ту саму мавпочку, яка була на яхті, її звали Тедді. Не думала, що вона допоможе мені відшукати їжу – бананове дерево.

Наївшись вдосталь, я пішла на те місце, куди мене винесла хвиля.. Там лежали ще деякі речі, серед яких я відшукала сірники. Вони були мокрі, мені довелося їх просушити під сонцем і ввечері я змогла розвести вогонь, щоб трохи зігрітися.

Спати довелося на дереві. Бо я дуже боялася зустрічі з хижаками. Наспний ранок видався для мене дуже тривожним, я не знала, як вибратися з цього острова. Щоб якось опанувати свій страх, я вирішила дослідити місцевість острова. Острів був дуже гарним; росло багато невідомих мені рослин і дерев. Я виявила, що на цьому острові живуть люди, бо побачила сліди від сокири. Мене це насторожило і разом з тим вселило надію, що мене врятують.

Я йшла берегом і дійшла до річки. Вода в ній була прозора як криштал. Нарешті я напилася досхочу. Я почала роздивлятися галявину на другому березі річки. Страх опанував мною. Я побачила людей – чужинців. Раптом в мою сторону став іти темношкірий чоловік. Він був у вбранні зі шкіри і в руках тримав спис. Ніколи мені так не було страшно. Я почала тікати. Я побігла, що було духу, мені здалося, що цей чоловік біжить за мною. Проте річку він перепливати не став, але скоріш за все він мене побачив і від цих думок мені стало просто моторошно. Що мене чекає далі? А якщо ці люди підуть мене шукати? Я йшла до берега, з очей текли сльози, я дуже сумувала за домівкою та батьками.

Раптом мені здалося, що я почула чийсь крики, потім ще. Я побігла побачити, хто там мене кличе. Коли я побачила своїх рятівників, то на очах моїх виступили сльози радості. Нарешті, це були рятівники, які шукали потерпілих людей.

Вони припливли на човні, а неподалік стояв військовий корабель. Мене доставили до моїх батьків, які декілька днів не спали, хвилювалися та шукали мене. Я думала, що вони мене дуже будуть сварити, але вони дуже зраділи, що я повернулась живою та здоровою.

Ірина Новохацька, учениця 6-Б класу

Бібліотекар Наш бібліотечний урок закінчується. Я хочу вам побажати бути оптимістами. Які б труднощі на вашому життєвому шляху не траплялися, умійте їх подолати, і не падати духом. Нехай сміливий, винахідливий, працьовитий Робінзон Крузо буде для вас прикладом нескореності перед випробуваннями, стане «компасом в житті». Хай історія виживання Робінзона Крузо на безлюдному острові залишиться гімном людського духу і розуму.